

Školitelský posudek na diplomovou práci Hany Svobodové

Marine megafauna of coastal waters of Cape Clear Island, Southern Ireland

Vedení práce Hany Svobodové byl školitelsky náročný úkol – zejména, ale nejen proto, že nejsem expertem na mořskou megafaunu. Za normálních okolností naivním studentům (a zejména studentkám), co ke mně přicházejí s představou, že budou ve své diplomové práci studovat velryby, celkem snadno vysvětlím, že to z Prahy prostě nejde. Předložená diplomová práce, v níž hrají kytovci jednu z hlavních rolí, mě sice usvědčuje z omylu – jedná se však o z nouze ctnost, protože původním cílem práce bylo něco úplně jiného.

Hanka dorazila na katedru s téměř nakažlivým zájmem o mořské želvy, a už svými předchozími aktivitami prokázala, že se nejedná o momentální vzplanutí, ale o dlouhodobý a hluboký vztah. Jako obvykle jsem jí vysvětlil, že z Prahy se mořské želvy studovat nedají a že by data na takovou diplomovou práci musela sbírat v cizině pod vedením zahraničního experta. Tím se nenechala odradit a pustila se do jeho shánění. Uvolil jsem se, že jí pomohu s přípravou dopisu, kterým aktivně publikující evropské speciality na mořské želvy osloví – na tuto nahozenou návnadu se chytil Tom Doyle z Irska, a na mě jakožto koordinátorovi Erasmu bylo, abych připravil formality umožňující Hančin výjezd. A protože jsem v tu chvíli už věděl o jejím plánovaném projektu nejvíc z katedry, zbyla na mě i role školitele. Na samotnou ekologii želv, měsíčníků a další megafauny naštěstí bylo možno využít know-how irského konzultanta.

Původním cílem Hany bylo věnovat se detailnímu pozorování chování kožatek u ostrova Cape Clear, jenž je jeden ze dvou nejlepších evropských míst na sledování tohoto druhu. Hanka s pomocí mojí i Toma Doylea sehnala z nejrůznějších zdrojů finance, vyrazila do Irska a dva měsíce čekala, až želvy připlují. Mezitím sbírala data o ostatních zástupcích megafauny a zaznamenávala faktory, které by mohly ovlivnit úspěšnost pozorování. Uviděla žraloka, delfíny, velryby i měsíčníky, ale želvy v roce 2008 k Irsku nepřišly. Hanka ve své práci spekuluje o klimatických důvodech, ale možná to bylo prostě naschvál. Nezbylo, než na diplomovou práci zpracovat data získaná během letního pozorování. Hanka je dále doplnila prvotními analýzami dlouhodobých záznamů o pozorování vybraných druhů megafauny, jež se nahromadily za více než 30 let díky aktivitě amatérských ornitologů (nebo, jak by řekl Tomáš Grim, „ptáčkarů“). Hanka je za deštivých dnů přepsala do počítače.

Během zpracování dat a sepisování diplomové práce prokázala studentka značnou odolnost. Mnohokrát jsme narazili na hranice jejích schopností, ať už se jednalo o analýzy a interpretaci dat, tvorbu komplexních grafů nebo sepisování anglického textu. Oceňuji, že jsme často tyto hranice posunuli dál, než jsem očekával, i když to občas bylo za cenu značného školitelského úsilí. Zároveň ale musím přiznat, že v sofistikovanějších statistických analýzách časových řad jsem nebyl schopen studentku podpořit a musela si sehnat pomoc sama. Domnívám se, že výsledná podoba diplomové práce je maximem, kam bylo možno v časovém limitu daném jarním termínem odevzdání Hančin projekt dostat.

Hanka během svého studia projevila trpělivost v terénu i odolnost vůči špatnému počasí, samostatně nastudovala velké množství relevantní literatury, a přicházela s nápady, jak výsledky interpretovat. Do práce dodala i řadu komplexních originálních obrázků, jež působí velmi profesionálním dojmem. Na mě bylo, abych Hanku domanévroval k takovému podání cílů i výsledků práce, jež splňuje standardy odborných textů. Přiznávám, že jsem přispěl i k učešání finální podoby angličtiny, v níž bylo nutno práci psát kvůli irskému konzultantovi.

Kritiku práce ponechávám na oponentovi, případně komisi. Osobně jsem s její výslednou podobou spokojen, nakonec překonala mé očekávání. Tento svůj první a na dlouhou dobu asi i poslední školitelský počín týkající se *mořských* kytovců považuji za jeden z nejnáročnějších, a proto jsme rád, že práci mohu s klidným svědomím doporučit k obhajobě.

Na Slapech dne 26. května 2011

Adam Petrusek